

Висновок. На сучасному етапі суспільством висувуються нові вимоги до системи освіти, форм, методів, принципів навчання, що сприятиме на якісно новому рівні підготувати студентів до майбутньої трудової діяльності, а досягти високих результатів у навчальному процесі можливо шляхом взаємодії традиційних та інноваційних процесів у викладанні теоретичних курсів на філологічних факультетах ВНЗ.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у використанні інноваційних процесів і технологій у викладанні курсу „Сучасна українська літературна мова (Синтаксис)” для студентів філологічних факультетів ВНЗ, у вивченні складних випадків аналізу двоскладних речень, що сприяє поглибленню теорії простих речень у сучасній українській літературній мові.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Демешко І. М. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Словосполучення. Просте неускладнене речення : модульний курс :

[навч. посіб.]. – [3-є вид., перероб. і доп.] / І. М. Демешко. – Кіровоград : ПП „Центр оперативної поліграфії „Авангард”, 2013. – 244 с.

2. Інновації в освіті – основа модернізації галузі в сучасних умовах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://innovosvita.com.ua/index.php/ru/results/catalogue/24>

3. Малюта Л. Я. Особливості моделювання інноваційних процесів на підприємстві [Електронний ресурс] / Л. Я. Малюта. – Режим доступу : <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file>

4. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах [за ред. М. І. Пентилюк]. – К. Леввіт, 2004. – 400 с.

5. Національна доктрина розвитку освіти. Затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 року № 347/2002 [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. – 2002. – № 16. – С. 11. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/151.html>.

6. Плиско К. М. Теорія і методика навчання української мови в середній школі. – [2-е вид., перероб. і доп.] / К. М. Плиско. – Харків : ХДПУ, 2003. – 114 с.

7. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV (зі змінами і доп.) [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України; Верховна рада України. – 2002. – № 36. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

8. Семенов О. М. Культура наукової української мови : [навч. посіб.] / О. М. Семенов. – К. : ВЦ „Академія”, 2010. – 216 с.

9. Чепурний В. І. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів [Електронний ресурс] / В. І. Чепурний. – Режим доступу : <http://mp2.umo.edu.ua/wp-content/uploads>

10. Яровенко Т. С. Види інновацій в освіті та їх класифікація [Електронний ресурс] / Т. С. Яровенко. – Режим доступу : <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201264/yarovenko.html>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Демешко Інна Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Ольга ЄЖОВА (Кіровоград, Україна)

АНАЛІЗ ФУНКЦІЙ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ПОБУДОВИ ПРОГНОСТИЧНО МОДЕЛІ ФАХІВЦЯ

Проаналізовані трудові функції робітників при розкrojованні швейних виробів в умовах сучасного та прогнозованого виробництва для підтвердження змісту підготовки кваліфікованих закрійників. Встановлено, що зміни у змісті праці будуть суттєвими на підготовчій та виконавчій фазі, що обумовлено впровадженням САПР.

Ключові слова: трудова функція, прогноз, зміст освіти, закрійник, САПР.

The labor functions of workers when cutting garments under current and foreseeable production are analyzed to substantiate the content of education for qualified cutters. It is established that changes in the content of labor will be significant in the preparatory and the executive phase due to the introduction of CAD/CAM.

Keywords: labor function, forecast, content of education, cutter, CAD/CAM.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Аналіз функцій робітника при виконанні найбільш типових трудових дій є одним з найбільш суттєвих параметрів моделі фахівця, який надає вихідні дані для моделювання як змісту підготовки, так і вибору засобів та методів навчання майбутнього кваліфікованого робітника. Перш ніж розробляти рекомендації щодо змісту, форм та методів підготовки фахівця, необхідно дати відповіді на питання: Де працюватиме випускник? Які види робіт він буде виконувати?

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми. Аналізу трудових функцій

робітників присвячені численні дослідження науковців: з трудового права [2], соціології праці [10], професійної педагогіки [1; 3; 8; 9].

У даному дослідженні поняття «трудова функція» встановлене у відповідності до теорії трудового права, в якому трудову функцію розглядають як систему робочих рухів, прийомів, операцій, зумовлених технологічним процесом організації [2: 7].

Трудові функції аналізувались з точки зору розділення виробничої операції на фази: підготовчу, виконавчу, та контроль-керівну, згідно рекомендацій соціології праці [10: 156]. Трудові дії на кожній фазі виконання операції встановлені у відповідності до класифікації, наведеної в [9: 5]. Діюча модель змісту праці розроблена у відповідності до досліджень лабораторії нормування, організації праці та заробітної плати Центрального науково-дослідного інституту швейної промисловості спільно з відділом організації праці Московського експериментально-механічного заводу Мосшвейпрому під методичним керівництвом відділу нормування праці та промислових нормативів Центрального науково-дослідного інституту інформації та техніко-економічних досліджень легкої промисловості, результати яких викладені в [5].

При виборі видів досліджуваних робіт використаний підхід, застосований при розробці професійних стандартів нового покоління [8: 299]. Це так званий «хрест рішень» професора Дрезденського технічного університету Вернера Блоя [3]. (рис. 1)

Скільки робітників виконують певну роботу?	Як часто?
Багато	Рідко
Мало	Часто

Рис. 1. «Хрест рішень» професора В. Блоя

Відповідно до даної схеми всі види робіт можна умовно розділити на чотири групи:

- 1 – багато робітників часто виконують певну роботу;
- 2 – багато робітників рідко виконують певну роботу;
- 3 – мало робітників часто виконують певну роботу;
- 4 – мало робітників рідко виконують певну роботу.

У даному дослідженні розглянуті операції першої групи, оскільки, як відзначено в [8: 299], саме часто виконувані великою кількістю робітників види робіт повинні становити основу, «ядро» професійної освіти.

Мета написання статті полягає в аналізі функцій робітників при розкроюванні швейних виробів в умовах існуючого та прогнозованого виробництва для обґрунтування змісту підготовки кваліфікованих робітників швейної галузі. У зв'язку з цим в роботі поставлені такі завдання: аналіз функцій закрійника, розкрійника на стадіях розкроювання: підготовчій, виконавчій, контроль-керівній; розроблення рекомендацій щодо змісту підготовки фахівців до виконання розкрою в умовах сучасного та прогнозованого виробництва.

Виклад основного матеріалу. Предметом дослідження обрано розкрій швейного виробу, як один з найскладніших та часто виконуваних операцій. Кожен вид робіт розглядався в умовах трьох типів виробництва: 1) індивідуального виробництва одягу; 2) промислового виробництва одягу; 3) в змодельованих прогнозованих умовах виробництва, яке оснащено сучасною та перспективною технікою, та поєднує промисловий спосіб виготовлення з індивідуальним розкроюванням одягу. Для дослідження застосовані методи спостереження та аналізу наукової і нормативної літератури.

Особливістю організації розкрою в умовах **індивідуального виробництва** є необхідність приймати рішення щодо ескізу та принципового рішення конструкції виробу, прибавок та способу одержання модельної конструкції закрійником, погоджуючи ескіз з замовником. У разі відхилення ескізного проекту моделі від типового рішення можлива консультація з більш кваліфікованим фахівцем. Закрійник здійснює вимірювання фігури замовника, кроїть основні деталі виробу та проводить примірювання. В залежності від особливостей фігури замовника та складності фасону закрійник використовує готову базову конструкцію або будує основу конструкції за системою крою. Дрібні похідні деталі зазвичай підкроює кравець.

Малі підприємства з виробництва готового одягу невеликими партіями за корпоративними замовленнями (наприклад, виробничого одягу), застосовують схожу схему організації розкрою. Розмірні ознаки визначає закрійник або представник замовника, а розкрій здійснює закрійник за розробленими конструктором лекалами, з урахуванням індивідуальних особливостей фігур. За такої організації розкрою закрійник повинен уміти визначати величини відхилень фігури замовника від типової та трансформувати конструкцію, створену на типову фігуру, в конструкцію на індивідуальну фігуру.

В умовах **промислового виробництва** всі конструктивні рішення стосовно конкретної моделі розробляє модельєр-конструктор та відображає у вигляді технічного опису моделі та лекал-еталонів на всі розміри та зрости згідно технічного завдання. Розкрій здійснюють розкрійники. Послідовність виконання робіт з розкрою включає в себе настилання, розкладання лекал, нанесення контурів лекал на настил, викроювання. При цьому на виробництві використовують різні способи нанесення

контурів: обведення контурів лекал безпосередньо на настилі згідно підготованих схем розкладок, або попереднє нанесення зарисовання розкладки лекал на папір чи шаблон–трафарет, напилення контурів. На підприємствах, оснащених системами автоматизованого проектування (САПР), трафарети виготовляють за допомогою спеціальних плоттерів. Якщо трафарет виконаний перфораційним методом (тобто шляхом пробивання отворів за контурами деталей), то його укладають зверху настилу та переносять контури деталей на верхнє полотнище шляхом пропудрювання порошком, зазвичай крейди або синьки. Якщо зарисовання розкладки накреслене на папері в натуральну величину, її укладають зверху настилу та вирізують разом з тканиною. Процес викроювання в залежності від обладнання та форми контурів деталей може складатись з одного або двох етапів: викроювання за контурами деталей або розсікання настилу на частини та подальше підрізування за лекалами.

На **прогнозованому виробництві**, яке використовує індивідуальний розкрій із застосуванням САПР та автоматизованого розкрою, закрійник повинен після погодження ескізу з замовником підібрати базову конструкцію з бази даних, внести корективи згідно індивідуальних особливостей фігури, розробити модельну конструкцію з використанням бібліотеки готових рішень конструктивно-декоративних елементів. Всі дії зі створення конструкції виробу, починаючи з встановлення розмірних ознак, створення базової конструкції, моделювання, оформлення лекал та формування розкладки, в даному дослідженні об'єднані терміном «програма розкрою». Якщо ескізний проект моделі відрізняється від типового та не може бути створений на основі наявних рішень елементів одягу, закрійник створює нові конструктивно-декоративні елементи або звертається до більш кваліфікованого фахівця чи моделюючої організації. Наразі розвивається ринок послуг з розроблення моделей та конструкцій одягу на замовлення по Інтернету з використанням різних САПР: Графіс [11], JULIVY [7], Грація 4], Комтенс [6] тощо.

Результати аналізу змісту праці при розкроюванні швейного виробу в умовах сучасного та прогнозованого виробництва об'єднані у модель, представлену в табл. 1.

Таблиця 1

Модель змісту праці закрійника, розкрійника при розкроюванні швейного виробу в умовах сучасного та прогнозованого виробництва

Тип виробництва		
Індивідуальне	Промислове	Прогностична модель
Фаза підготовки		
Логічні функції		
<i>1. Визначення мети</i>		
Отримання креслеників деталей та розкрій індивідуального виробу згідно ескізу	Розкрій виробу за готовими лекалами	Отримання креслеників деталей та розкрій індивідуального виробу згідно ескізу
<i>2. Аналіз ситуації</i>		
Призначення виробу, властивості матеріалів, параметри фігури, відповідність фасону типовим базовим конструкціям	Ознайомлення з технічними умовами на розкрій	Призначення виробу, властивості матеріалів, параметри фігури, наявність аналогічних конструкцій в базі даних
<i>3. Складання програми</i>		
Вибір способу отримання базової конструкції; моделювання; встановлення технологічних припусків; встановлення специфікації деталей крою та лекал	Розкладання лекал згідно схеми розкладки на настилі	Вибір конструкції з бази даних; моделювання; формування лекал з технологічними припусками; формування специфікації деталей крою та лекал
Фаза виконавча		
<i>Виконавчі функції</i>		
Вимірювання розмірних ознак; виготовлення лекал деталей виробу; підготовка матеріалу;	Виконання настилання та розкрою згідно технічних умов	Автоматизоване вимірювання або вибір з бази даних розмірних ознак; виготовлення креслеників деталей виробу;

виконання розкладки; обкрейдування; розкрій; примірювання після оброблення кравцем		підготовка матеріалу; автоматичне виконання розкладки; запуск програми розкрою; примірювання після оброблення кравцем
Передаточні функції		
5. Комплектування крою; переміщення крою на оброблення до швейного цеху	5. Нумерація; комплектування крою; переміщення крою на оброблення до швейного цеху	5. Комплектування крою; переміщення крою на оброблення до швейного цеху
Фаза контрольно-керівна		
Рестраційні функції		
Контроль за якістю виконання трудових дій із здійснення вимірювань, виготовлення лекал, виконанню розкладки та вирізуванню. Оцінка якості посадки на фігурі під час примірювання. Встановлення відхилень від вимог до якості крою та посадки	Контроль за якістю виконання настилання, обкрейдування, різання. Встановлення відхилень від вимог до якості виконання операцій та якості крою	Контроль за правильністю вибору вихідних даних та побудови креслеників; перевірка спряженості зрізів; контроль виконання розкладки; контроль різання. Оцінка якості посадки на фігурі під час примірювання реального або на віртуальному манекені. Встановлення відхилень від вимог до якості крою та посадки
Логічні функції		
Порівняння відхилень, встановлених в процесі створення лекал, розкрою та примірювання, з нормативами. Прийняття рішення про необхідність коректування конструкції	Порівняння відхилень, встановлених в процесі контролю, з технічними умовами. Прийняття рішення про необхідність коректування умов розкрою, обговорення з технологом або конструктором проблем у виконанні розкрою	Порівняння відхилень, встановлених в процесі контролю, з технічними умовами. Прийняття рішення про необхідність коректування конструкції виробу та (або) програми розкрою
Регулюючі функції		
Керування процесами створення конструкції; внесення коректувань до конструкції виробу	Керування процесами розкроювання; внесення коректувань до налаштувань розкрійного обладнання; виправлення відхилень від програми	Керування процесами створення креслеників та розкрою; внесення коректувань до конструкції виробу та (або) програми розкрою

Висновки. Аналіз перспектив розвитку швейної галузі довів, що як промислове, так і індивідуальне виробництво одягу в перспективі буде оснащено сучасною та перспективною технікою, системами автоматизованого проектування, та поєднуватиме промисловий спосіб виготовлення з індивідуальним розкроюванням одягу. За таких умов найбільші зміни у змісті праці закрійників відбуватимуться на підготовчій стадії при складанні програми роботи та на виконавчій стадії при реалізації виконавчих функцій. Робота на контрольно-керівній стадії сучасного та прогнозованого виробництв відрізняється не за змістом, а за способом її виконання. У зв'язку з широким впровадженням САПР в підготовку виробництва та розкрою, закрійнику будуть необхідні знання та вміння з використання професійно орієнтованого програмного забезпечення. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку змісту підготовки закрійників, які володітимуть сучасними інформаційними технологіями в сфері підготовчо-розкрійного виробництва.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Анісімов М. В. Теоретико-методологічні основи прогнозування моделей у професійно-технічних навчальних закладах: [монографія] / М. В. Анісімов. – Київ-Кіровоград: ПОЛІУМ, 2011. – 464 с.
2. Архипова О. А. Трудовая функция работника: правовые вопросы: автореф. дисс. канд. юр. наук: спец. 12.00.05 «Трудовое право» / О. А. Архипова. – Томск, 1999. – 26 с.
3. Взаємодія ринку праці та професійно-технічної освіти. Механізми створення Державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних професій : Зб. матеріалів, підготов. у рамках реалізації укр.-нім. проекту Підтримка реформи професійно-технічної освіти в Україні / Блой В. [та ін.] ; Укр-нім. проект Підтримка реформи професійно-технічної освіти в Україні. - К. : [б. в.], 2006. – 276 с.

4. Интернет дизайн центр «ГРАЦИЯ» [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.grazia-design.com.
5. Отраслевые поэлементные нормативы времени по видам работ и оборудования при пошиве верхней одежды: М. : ЦНИИТЭИлегпром, 1983. – 264 с.
6. Офіційний сайт компанії ООО Комтенс [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.comtense.ru/>.
7. Офіційний сайт компанії САПРлегпром [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://julivi.com/>.
8. Професійні стандарти: теорія і практика розроблення: колективна монографія / Короткова Л. І., Лук'яненко Г. І., Лук'янова Л. Б., Мельник С. В., Савченко І. М. - К. : Інститут професійно-технічної освіти НАПН, 2011. – 310 с.
9. Радкевич В. О. Курсове професійно-технічне навчання кваліфікованих робітників. / В. О. Радкевич, М. І. Михнюк – К. : ПТТО, 2012. – 187 с.
10. Чангли И. И. Труд. Социологические аспекты теории и методологии исследования: [монографія] / И. И. Чангли. – Издание 4-е. – М. : ЦСПиМ, 2010. – 608 с.
11. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakazlekal.ru/>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Єжова Ольга Володимирівна – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики технологічної освіти, охорони праці та безпеки життєдіяльності Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Світлана КОВТЮХ (Кіровоград, Україна)

ТЕСТИ З ОДНІЄЮ ЧИ КІЛЬКОМА ПРАВИЛЬНИМИ ВІДПОВІДЯМИ В КУРСІ СУЧАСНО УКРАЇНСЬКО ЛІТЕРАТУРНО МОВИ

У статті висвітлені методичні та навчальні аспекти використання тестів з однією чи кількома правильними відповідями як одного із засобів поточного контролю знань, умінь і навичок студентів-філологів вищих навчальних закладів у процесі опанування курсу сучасної української літературної мови.

Ключові слова: тестування, метод контролю, поточний контроль, тестове завдання.

The article deals with methodological and educational aspects of using tests with one or a few correct answers as the means of current evaluation of knowledge and skills of the students-philologists in higher educational institutions in the process of mastering modern Ukrainian literary language.

Key words: testing, evaluation method, current evaluation, test task.

Процес удосконалення перевірки й оцінювання досягнень студентів філологічних факультетів ВНЗ – один із шляхів оптимізації навчання. Найпоширенішим методом як поточного, так і підсумкового контролю є тестування.

Тест – це комплекс завдань, укладених за певними правилами та процедурами, за результатами якого роблять висновок про знання, уміння, навички й оцінюють їх за наперед встановленими критеріями. Кожне тестове завдання має чітко відповідати визначеній формі, змісту, рівневі складності. Важливо якісно укладати завдання з метою забезпечення високої валідності та надійності тестів.

На переваги тестування порівняно з традиційними методами контролю знань указує Е. У. Гуцало, наголошуючи на загальній позитивній орієнтації процесу оцінювання, багатофункціональності, вищій об'єктивності контролю за рахунок його відповідності заздалегідь визначеному стандарту відповідей. Крім того, дослідниця серед позитивних моментів називає ліквідацію підказок і списування, можливість автоматизації перевірки результатів тестування знань студентів, зменшення впливу суб'єктивного чинника (настрою, рівня кваліфікації та особистісних характеристик викладача), оперативність та економність, точність та диференційованість, вищу ефективність та технологічність, універсальність, стимулювання позитивного ставлення студентів до систематичного вивчення курсу, кращого засвоєння матеріалу за рахунок глибшого розуміння його структури, акцентуації уваги на центральних позиціях, опорних поняттях, контрольних питаннях з тем. Об'єктивність тестового контролю забезпечує єдині вимоги до всіх студентів, незалежно від їхніх попередніх навчальних досягнень [2: 4–5].

Досить багато вчених досліджували теоретичні і практичні проблеми тестування як ефективної технології вимірювання навчальних досягнень учнів і студентів, серед них: В. С. Аванесов, В. П. Безпалько, Я. Я. Болубаш, І. С. Булах, В. Д. Гогунський, Н. Гронланд, Е. У. Гуцало, Л. Долінер, А. М. Єріна, В. Г. Жила, В. Б. Захожай, К. Інгенкамп, Д. В. Каленбет, В. В. Кірсанов, П. Клайн, В. Д. Леонський, І. Г. Манцуров, К. М. Михайлов, М. Р. Мруга, М. М. Олійник, Л. І. Парашенко, Л. В. Фігурська, В. В. Хмельницький, В. Д. Шпильовий, О. Є. Яковенко та інші.

Різномасштабне тестування – важлива складова в процесі професійної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури. Проте досить мало матеріалів, присвячених укладанню